

OBSAH

Úvod	7
1 MAPA, ATLAS, GLÓBUS	9
1.1 MAPA	9
1.1.1 Definícia mapy	9
1.1.2 Mierka mapy	9
1.1.3 Presnosť mapy	10
1.1.4 Klasifikácia máp	10
1.1.5 Topografická a tematická mapa	12
1.1.6 Pôvodná a odvodená mapa	17
1.1.7 Kartografické dielo a mapové dielo	19
1.2 ATLAS	19
1.2.1 Definícia atlasu	19
1.2.2 Klasifikácia atlasov	22
1.3 GLÓBUS	23
1.3.1 Definícia glóbusu	23
1.3.2 Klasifikácia glóbusov	23
2 KARTOGRAFIA	25
2.1 KARTOGRAFIA AKO VEDECKÁ DISCIPLÍNA	25
2.1.1 Definícia kartografie	25
2.1.2 Medzinárodná spolupráca v kartografii	25
2.2 HLAVNÉ VÝVOJOVÉ ETAPY V KARTOGRAFII	25
2.2.1 Prehistorická kartografia	25
2.2.2 Staroveká kartografia	26
2.2.3 Antická kartografia	26
2.2.4 Stredoveká kartografia	27
2.2.5 Novoveká kartografia	29
2.2.6 Kartografia v 19. storočí	32
2.2.7 Kartografia v 20. storočí	32
2.2.8 Kartografia na začiatku 21. storočia	34
2.3 ČLENENIE KARTOGRAFIE	35
3 KARTOGRAFICKÉ ZOBRAZENIA A SÚRADNICOVÉ SYSTÉMY	37
3.1 KARTOGRAFICKÉ ZOBRAZENIA	37
3.1.1 Zobrazenie, znázornenie, vyjadrenie, modelovanie	37
3.1.2 Tvar Zeme a referenčné plochy	37
3.1.3 Klasifikácia kartografických zobrazení	40
3.1.4 Známejšie kartografické zobrazenia	42
3.1.5 Skreslenia v kartografických zobrazeniach	44
3.1.6 Zásady výberu kartografických zobrazení	45
3.2 SÚRADNICOVÉ SYSTÉMY A SIETE V KARTOGRAFII	46
3.2.1 Súradnicové systémy v kartografii	46
3.2.2 Súradnicové siete a systémy používané na Slovensku	48
3.2.3 Výškové systémy používané na Slovensku	50
3.3 ZOBRAZOVACIE A SÚRADNICOVÉ SYSTÉMY MAPOVÝCH DIEL SLOVENSKA	50
3.3.1 Křovákov zobrazovací a súradnicový systém	51
3.3.2 Gaussov-Krügerov zobrazovací a súradnicový systém	53
4 MAPOVÉ ZNAKY A GRAFICKÁ SEMIOTIKA	56
4.1 MAPOVÉ ZNAKY	56
4.1.1 Mapový znak	56
4.1.2 Druhy mapových znakov	57

4.1.3 Geografické názvy na mapách	60
4.2 SEMIOTIKA A GRAFICKÁ SEMIOTIKA	62
4.2.1 Semiotika	62
4.2.2 Grafická semiotika a grafické premenné	62
5 MORFOGRAFIA MAPOVÝCH ZNAKOV	
A OZNAČOVANIE POJMOV MAPOVÝMI ZNAKMI	66
5.1 MORFOGRAFIA MAPOVÝCH ZNAKOV	66
5.1.1 Morfografická analýza a syntéza	66
5.1.2 Morfografické operácie	67
5.2 OZNAČOVANIE POJMOV MAPOVÝMI ZNAKMI	72
5.2.1 Označenie pojmu – akt priradenia grafickej jednotky	72
5.2.2 Základné princípy mapovoznakového označovania pojmov	73
5.2.3 Pravidlá mapovoznakového označovania pojmov.....	75
6 STUPNICE V TEMATICKEJ KARTOGRAFII	77
6.1 KLASIFIKÁCIA STUPNÍC	77
6.1.1 Intervalové stupnice	77
6.1.2 Tvorba intervalových stupníc pre vybrané typy teoretických rozdelení dát	80
6.1.3 Funkčné stupnice	81
6.2 FORMA STUPNÍC	86
6.2.1 Forma kartogramových stupníc	86
6.2.2 Forma kartodiagramových stupníc	87
6.2.3 Stupnice veľkostí bodiek v hustotnej (bodkovej) metóde	88
7 KOMPONENTNOSŤ, VRSTVY A KOMPOZÍCIA MAPY	91
7.1 KOMPONENTNOSŤ MAPY	91
7.1.1 Druhy komponentnosti mapy	92
7.1.2 Spôsoby syntézy elementov a komponentov mapy	92
7.2 ROZVRSTVENIE MAPY	93
7.2.1 Vrstva mapy	93
7.2.2 Grafické prostriedky na zvýrazňovanie vrstiev mapy	94
7.2.3 Príklady viacvrstvových máp	95
7.3 KOMPOZÍCIA MAPY	97
7.3.1 Kompozičné elementy a komponenty mapy	98
7.3.2 Kompozičné faktory mapy	99
8 METÓDY MAPOVÉHO VYJADROVANIA	105
8.1 RÔZNE NÁZORY NA MAPOVÉ VYJADROVANIE	105
8.2 TYPIZAČNÁ KLASIFIKÁCIA METÓD MAPOVÉHO VYJADROVANIA	106
8.3 PRINCÍPY A APLIKÁCIE METÓD MAPOVÉHO VYJADROVANIA	107
8.3.1 Metóda kvalitatívnych figurálnych znakov	107
8.3.2 Metóda hustotných figurálnych znakov	111
8.3.3 Metóda kvalitatívnych čiarových znakov	115
8.3.4 Metóda smerových znakov	118
8.3.5 Metóda kvalitatívnych areálov	120
8.3.6 Metóda kvantitatívnych areálov (metóda kartogramu)	126
8.3.7 Metóda diagramových znakov (metóda kartodiagramu)	130
8.3.8 Izogradačná (izočiarová) metóda	140
8.3.9 Metódy reprezentácie georeliéfu	144
8.3.10 Anamorfjná metóda	155
8.3.11 Metóda využitia satelitných snímok	158
8.3.12 Kvantitatívna 3D metóda v 2D priestore	162
8.3.13 Význam klasifikácie metód mapového vyjadrovania	165
9 LOGIKA MAPY	166
9.1 VÝVOJ NÁZOROV NA LOGIKU MAPY	166
9.2. LOGICKÉ ASPEKTY V KARTOGRAFICKEJ GENERALIZÁCII	167
9.2.1 Metódy kartografickej generalizácie	167
9.2.2 Faktory kartografickej generalizácie	173
9.2.3 Zásady kartografickej generalizácie	173

9.3 LOGICKÉ ASPEKTY V KARTOGRAFICKÝCH ZOBRAZENIACH	174
9.4 LOGICKÉ ASPEKTY MAPOVOZNAKOVÉHO VYJADROVANIA	175
9.5 LOGICKÉ ASPEKTY V PROCESSE ČÍTANIA MAPY	178
9.6 ZÁSADY TVORBY MAPY	179
10 KONVENTIE V MAPOVOM VYJADROVANÍ A ICH PORUŠOVANIE	182
10.1 KONVENTIE V MAPOVOM VYJADROVANÍ	182
10.1.1 Konvencie týkajúce sa grafickej mierky	182
10.1.2 Konvencie týkajúce sa zobrazení a orientácie mapy	183
10.1.3 Konvencie týkajúce sa vysvetliviek a popisu	185
10.2 CHYBY V MAPOVOM VYJADROVANÍ	186
10.2.1 Vecné a kartografické chyby	186
10.2.2 Príklady chýb na mapách	187
11 VYDÁVANIE, REDIGOVANIE A AUTORSTVO KARTOGRAFICKÝCH DIEL	194
11.1 VYDÁVANIE KARTOGRAFICKÝCH DIEL	194
11.1.1 Vydanie kartografického diela	194
11.1.2 Vydávanie kartografických diel na Slovensku	195
11.2 REDIGOVANIE KARTOGRAFICKÝCH DIEL	195
11.2.1 Redaktor kartografického diela	196
11.2.2 Redakčné činnosti	196
11.2.3 Zvláštnosti redigovania niektorých kartografických diel	199
11.3 AUTORSTVO V KARTOGRAFII	201
11.3.1 Autorské právo	201
11.3.2 Autorský zákon a kartografické diela	202
11.3.3 Pojmové znaky kartografického diela ako autorského diela	203
11.3.4 Druhy kartografických diel z hľadiska autorstva	203
Literatúra	205
Slovník kartografických termínov	208